

Секція: Соціально-історичні науки

Назва напрямку секції: 3. Соціологія. 3.2. Методологія, методи, техніки і процедури теоретичного та емпіричного соціологічного пізнання. Типи соціологічних досліджень. Процедури верифікації соціологічних теорій. Методи і процедури збору соціальних даних. Вибіркові дослідження. Оціночні дослідження. Порівняльні дослідження. Лонгітюдні дослідження. Соціологічні дослідження в Інтернет. Соціальна статистика і соціальні показники розвитку суспільства. Соціологічні аспекти маркетингових досліджень. Експертні опитування. Опитування громадської думки. Валідність, надійність методик та результатів дослідження. Банки емпіричних даних, методи роботи з ними. Методи аналізу соціологічних даних. Моделювання і прогнозування соціальних процесів. Історико-соціологічні дослідження. Етика соціологічного дослідження

АНОТОВАНИЙ ЗВІТ

**за завершеним фундаментальним науковим дослідженням,
виконання якого здійснювалось у 2016-2018 роках**

Назва: Методика моніторингу стану та відмінностей соціальної напруженості в регіонах України

Керівник дослідження: Судаков Володимир Іванович

Номер державної реєстрації: 0116U004783

Номер облікової картки заключного звіту: 0219U003287

Найменування організації-виконавця: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Назва пріоритетного тематичного напрямку організації-виконавця: 1. Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України та сталого розвитку суспільства і держави. 1.5. Фундаментальні дослідження з актуальних проблем суспільних та гуманітарних наук.

Строки виконання: початок - 01.03.2016, закінчення - 31.12.2018

Обсяг коштів, виділених на виконання дослідження за весь період (згідно із запитом / фактичний): 3277.2 / 2381,700 тис. гривень.

1. КОРОТКИЙ ЗМІСТ ЗАПИТУ (до 30 рядків тексту)

1.1. Проблема, на вирішення якої було спрямовано дослідження, обґрунтування щодо актуальності: Проект спрямований на вирішення суперечностей між складністю процесів реформування практично всіх основних інститутів сучасного українського суспільства, що породжують ризики зростання соціальної напруженості, зокрема на регіональному рівні, та відсутністю як концепції феномену соціальної напруженості, яка б враховувала соціокультурні реалії сучасної України, так і відповідного емпіричного інструментарію. Інструментарій має уможливити ідентифікацію феномену соціальної напруженості, вимірювання його стану та багаторівневий аналіз у взаємозв'язку соціальної напруженості із ключовими соціально-політичними процесами у суспільстві з метою як наукової рефлексії, так і прийняття необхідних управлінських рішень щодо регіональної соціальної політики.

1.2. Об'єкт і предмет дослідження: Об'єктом дослідження є феномен соціальної напруженості у сучасному суспільстві.

Предмет дослідження - теоретична модель феномену соціальної напруженості, адаптована до соціокультурних та політичних реалій сучасного українського суспільства, та емпіричний інструментарій для ідентифікації, вимірювання і багаторівневого вивчення цього феномену у його взаємозв'язку із ключовими соціально-політичними процесами в першу чергу на регіональному рівні у сучасній Україні.

1.3. Мета і основні завдання дослідження: Мета проекту - обґрунтування та вдосконалення

методології та методики аналізу і прогнозування соціальної напруженості для підвищення ефективності управління соціально-економічним та суспільно-політичним розвитком регіонів України. Завдання проекту полягає у забезпеченні органів влади та управління надійною інформацією про стан соціальних процесів, фактори, що впливають на динаміку напруженості особливо в тих соціальних групах, які можуть стати базою для формування соціальної напруженості та протестного потенціалу з метою запобігання сепаратисько-федераліським проявам та зміцненню безпеки України.

Основні завдання, на вирішення яких спрямовано дослідження.

- розробка концепції соціальної напруженості; систематизація джерельної бази проекту;
- розробка системи соціологічних показників соціальної напруженості суспільства в регіональному розрізі;
- розробка методологічного та методичного інструментарію для виявлення умов і факторів соціальної напруженості з врахуванням регіональних відмінностей, їх оцінки, вимірювання, побудови прогнозу її рівня, та перевірка його на валідність і надійність;
- концептуалізація методики аналізу та прогнозування соціальної напруженості на основі надання порівняльної оцінки факторів, що визначають соціальну напруженість та регіональних відмінностей у різних регіонах України з урахуванням їх функціонування;
- обґрунтування когнітивної значущості та універсальності практичного застосування методики аналізу та прогнозування соціальної напруженості та регіональних відмінностей та здійснення верифікації отриманих результатів.

1.4. Коментар. (надати обов'язково у випадку, якщо відбувалися коригування мети, предмету дослідження, основних завдань, відхилення від запланованого календарного плану роботи): -

2. ОПИС ПРОЦЕСУ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ (до 50 рядків тексту)

2.1. Описати підходи щодо проведення досліджень, обґрунтувати їх новизну: В процесі дослідження на основі реалізації інноваційної методологічної стратегії інтегрального синтезу в соціології, яка дозволяє здійснити експлікацію існуючих мультипарадигмальних концептуальних інтерпретацій поняття «соціальна напруженість» та на засадах системного підходу здійснена розробка нової мультирівневої концептуальної моделі соціальної напруженості, а також визначені основні емпіричні показники її стану в контексті з'ясування специфіки регіональної структури України. На основі застосування сучасних методів багаторівневого аналізу сформована та обґрунтована мультирівнева стратегія пояснення причин виникнення соціальної напруженості з різним рівнем та інтенсивністю її проявів в різних регіонах України, яка поєднує можливості структурного та діяльнісного підходів в соціології.

2.2. Розкрити основні ідеї дослідження, яким чином вони втілювались: . Провідна інноваційна ідея дослідження полягає у доказах важливості розкриття теоретичного та методологічного потенціалу функціоналістської, конфліктологічної та інтеракціоністської парадигмальних стратегій концептуалізації соціальної напруженості в світовій та вітчизняній соціології та фундаментальної передумови розробки концептуальної моделі на основі мультирівневої методології соціологічного аналізу. 2. Розробка мультирівневої концептуальної моделі соціальної напруженості як інструменту пояснення її суперечливих проявів та обґрунтування формалізованої системи її діагностичних емпіричних показників здійснювались на основі ідеї узагальнення досвіду організації та проведення діагностичних досліджень соціальної напруженості. 3. Конкретизація змісту наукових підходів до визначення регіональної структури України. Дана ідея реалізована шляхом картографічного відображення міжрегіональних відмінностей потенційних чинників та соціальних умов розвитку соціальної напруженості. 4. Ідея визначення методолого-операціональних особливостей розробки та побудови методики регіонального моніторингу соціальної напруженості на основі її мультирівневої концептуальної моделі та ідентифікації спеціалізованої системи емпіричних показників функціонального та дисфункціонального характеру, яка дозволяє вивчати її регіональні прояви.

2.3. Навести основні гіпотези, які лягли в основу дослідження, як вони підтверджувались або спростовувались, перетворювались на теорію чи концепцію: Підтверджена гіпотеза стосовно важливості реалізації дослідницького потенціалу деприваційної парадигми (Т.Гарр), а також гіпотези дисфункціональності недовіри (М.Доган) та посилення процесу індивідуалізації суспільного життя(З. Бауман). Спростована гіпотеза концептуального

тлумачення соціальної напруженості як «готовності до протестних дій» у межах окремої країни, оскільки соціальна напруженість переважно досліджується в теоретичних координатах соціологічних теорій соціального конфлікту та девіантної поведінки.

2.4. Представити нові або оновлені методи та засоби, методика та методологію досліджень, що створені авторами у ході виконання роботи; обґрунтувати, чим вони відрізняються від наявних: 1. Це методологічна стратегія інтегрального теоретичного синтезу, який на відміну від інших типів синтезу в соціології (тематичного, формального, категоріального) має суттєві дослідницькі переваги при поясненні взаємодоповнювального характеру соціологічних концепцій соціальної напруженості.

2. Обґрунтування пізнавального потенціалу діагностичних методик багаторівневого соціологічного аналізу практик активності соціальних суб'єктів на мікро-, мезо-, макро-, та інтерсоціетальному рівнях організації соціального порядку в Україні забезпечувалась на основі використання розроблених у працях Е.Аткінсона, Д.Буже, Н.Коквані, Д.Ронера та ін..

3. Емпіричні методи дослідження включають історично-компаративний метод і крос-національні порівняння; одновимірний і багатовимірний аналіз статистичних даних; статистичне моделювання з використанням бінарної логістичної регресії, когортного аналізу та лінійної декомпозиції тренду та методу SWOT-аналізу. Методологічною основою дослідження є загальнонаукові методи: аналіз, індукція, дедукція, типологія, моделювання, а також спеціалізовані методики системного та структурно-функціонального аналізу. Для аналізу емпіричних даних використано: кореляційний, факторний, регресійний, кластерний аналізи.

2.5. Описати особливості структури та складових проведення дослідження: Складність і багатовимірність феноменальних та процесуальних характеристик соціальної напруженості зумовили багатоаспектний характер структури дослідження. Дана обставина зумовила організацію проведеного наукового дослідження соціальної напруженості на першому його етапі на трьох основних аналітичних рівнях: 1) теоретико-методологічному; 2) методико-інструментальному і 3) емпіричному (виокремлення та систематизація емпіричних показників соціальної напруженості). Це визначило теоретико-методологічну і методичну (прикладну) спрямованість наукового пошуку.

3. ОДЕРЖАНІ НАУКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (до 100 рядків тексту)

3.1. Результати етапів (відповідно до технічного завдання) відобразити у таблиці:

Таблиця 1

Номер етапу, строки	Назва етапу згідно з техн. завданням	Заплановані результати	Отримані результати
1. з 01.03.2016 по 31.12.2016	Система емпіричних показників соціальної напруженості	Буде проведено аналітичний огляд відповідних вітчизняних та зарубіжних методологічних практик та систематизовано джерельну бази проекту - критеріальні та класифікаційні показники соціальної напруженості. Буде побудовано концептуальну модель соціального напруження, зокрема: обґрунтування системи емпіричних показників соціальної напруженості.	Розкрито теоретичний та методологічний потенціал основних парадигмальних стратегій концептуалізації соціальної напруженості як явища та процесу суспільного життя в світовій та вітчизняній соціології як фундаментальної передумови ідентифікації системи емпіричних показників. Визначені теоретичні та методологічні засади системного підходу для побудови концептуальної моделі соціальної напруженості. Здійснено аналіз дослідницьких напрямків розробки показників соціальної напруженості в практиках новітніх емпіричних соціологічних досліджень, та

Номер етапу, строки	Назва етапу згідно з техн. завданням	Заплановані результати	Отримані результати
			розроблена формалізована системна модель емпіричних показників з 22 індикаторів.
2. з <u>01.01.2017</u> по <u>31.12.2017</u>	Порівняльна база вимірів соціальної напруженості та вимірювальні моделі її основних компонентів.	Концептуалізація методики аналізу та прогнозування соціальної напруженості на основі надання порівняльної оцінки факторів, що визначають соціальну напруженість та регіональних відмінностей у різних регіонах України з урахуванням їх функціонування.	Створено теоретичний фундамент та базу емпіричних показників, необхідних для концептуалізації методики аналізу та прогнозування соціальної напруженості на основі надання порівняльної оцінки факторів, що визначають соціальну напруженість та регіональних відмінностей. З'ясована специфіка наукових пояснень проявів соціальної напруженості та здійснена наукова аргументація щодо важливості розробки мультирівневої методології та методик вимірювання соціальної напруженості, яка повинна вивчатися на 4-х дослідницьких рівнях: 1) міжособистісних взаємодій (мікро-рівень); 2) самодіяльних ініціативних практик (мезо-рівень); 3) інституціональних взаємодій (макро-рівень); 4) транснаціональних практик (інтерсоціетальний рівень). Розкрито та конкретизовано зміст наукових підходів до визначення регіональної структури України. Обґрунтована доцільність врахування особливостей розвитку регіонів в аспекті оцінки впливу чинників, що визначають стан соціальної напруженості, ступеню та характеру їх взаємозв'язку, що є важливою умовою концептуалізації методики аналізу та соціальної напруженості в регіонах України. Здійснена оцінка гносеологічного та методологічного потенціалу інструментальних компонентів в методиках дослідження соціальної напруженості у

Номер етапу, строки	Назва етапу згідно з техн. завданням	Заплановані результати	Отримані результати
			порівняльній базі її показників.
3. з <u>01.01.2018</u> по <u>31.12.2018</u>	Методика порівняльного моніторингового оцінювання соціальної напруженості в регіонах.	Буде розроблено методологічний та методичний інструментарій для виявлення умов і факторів соціальної напруженості в аспекті ідентифікації регіональних відмінностей, їх оцінки, вимірювання, побудови прогнозу її рівня, та перевірка його на валідність і надійність	Визначені методолого-операціональні особливості розробки методики регіонального моніторингу соціальної напруженості на основі мультирівневого аналізу. Побудова методики ґрунтується на комбінованих методах збору та обробки інформації. Визначена структура та алгоритм методики. Розроблений інструментарій для виявлення умов і факторів соціальної напруженості в аспекті ідентифікації регіональних відмінностей, виявленні основні фактори, що формують соціальну напруженість в регіоні, визначені латентні параметри прояву емоційно-схильнісного стану соціуму (інтегрованого за 5 характеристиками) Система даних факторів обумовлює логічну структуру побудови індексів соціальної напруженості. В пропонованій опитувальній методиці вимірювання соціальної напруженості був закладений такий розрахунковий алгоритм, з яких можна конструювати кілька моделей Індексу соціальної напруженості, в залежності від поставлених дослідником завдань. Методика ґрунтується на мезо- та макровиміру соціальної напруженості регіону. В основі запропонованої методики лежать методи статистичного аналізу, комбіновані методи збору та обробки інформації, метод експертного оцінювання та методологічні принципи системного підходу. Порівняльна оцінка факторів, що визначають соціальну напруженість та регіональні відмінності основана на

Номер етапу, строки	Назва етапу згідно з техн. завданням	Заплановані результати	Отримані результати
			застосуванні методу «Експертних оцінок», SWOT - аналізу та LONGPEST - аналізу. Для діагностики регіону, прогнозування, явищ, оцінки станів соціальних об'єктів, щодо соціальної напруженості проведено дослідження «Опитування експертної думки про стан соціальних процесів, факторів, що впливають на динаміку напруженості в східному регіоні».

3.2. Визначити, чи одержане нове знання та нове розуміння предмету дослідження, і сформулювати, у чому саме вони полягають. Розкрити зміст одержаного знання у вигляді детального представлення нових положень, суджень. Докладно розкрити форми одержаних результатів - навести описи теорій, концепцій, закономірностей, моделей, властивостей, механізмів які створено, змінено та/або доповнено у роботі:

Дано нове визначення поняття "соціальна напруженість" як соціологічна категорія. Соціальна напруженість - це інтегральна онтологічна характеристика суспільства як соціальної системи, яка відображає певний відносний рівень її стабільності та функціонально проявляється в загостренні соціальних відносин конкретного суспільства, викликаних незадоволеністю потреб, інтересів та цілей індивідуальних та колективних суб'єктів суспільного життя. Здійснена розробка концептуальної моделі соціальної напруженості як пізнавального інструменту пояснення суперечливих проявів соціальної напруженості в українському суспільстві. Розроблена та обґрунтована формалізована система емпіричних показників соціальної напруженості, основними компонентами якої є 22 емпіричні показники. Розкрито та конкретизовано зміст наукових підходів до визначення регіональної структури України. Обґрунтована доцільність врахування особливостей розвитку регіонів в аспекті оцінки впливу чинників, що визначають стан та специфіку регіональних детермінант соціальної напруженості як емпіричної основи концептуалізації методики дослідження стану соціальної напруженості в регіонах України. Визначені методолого-операціональні особливості розробки та побудови методики регіонального моніторингу соціальної напруженості на основі інноваційної методології мультирівневого аналізу.

3.3. Визначити, які із результатів і як само були науково обґрунтовані та доведені, як вони пов'язані із закономірностями організації та розвитку природи, суспільства людини, їх взаємозв'язків. Чи є одержані результати достатньо надійними для різних контекстів застосування та використання: Нова мультирівнева методика вимірювання соціальної напруженості в Україні та її регіонах буде відповідати існуючим критеріям наукової раціональності та достовірності у соціальних науках, та буде обґрунтована на основі релевантних емпіричних показників та порівняльних емпіричних даних із застосуванням сучасних методів багаторівневого аналізу. Корисність та практична ефективність даної методики обумовлена її високим пізнавальним потенціалом як вагомим концептуального та методологічного інструменту розробки та прийняття оперативних управлінських рішень органами влади, спрямованих на нейтралізацію соціальної напруженості в Україні та її регіонах. Результати здійсненої систематизації діагностичних методик дослідження онтологічних проявів соціальної напруженості в Україні будуть корисними для подальшого вирішення завдань розвитку технологій експертного аналізу суперечностей ресурсного розвитку сучасного українського суспільства. Корисність інноваційної мультирівневої теоретико-методологічної стратегії дослідження взаємообумовлених суперечностей процесів соціального відторгнення

(social exclusion) та соціальної інтеграції як конфліктогенних та ризикогенних детермінант соціальної напруженості в Україні наочно виявляється при розробці політико-правових управлінських рішень стосовно спільної координації дій з країнами Європейського Союзу в сферах економічного співробітництва та соціальної політики

3.4. Довести наукову новизну результатів на основі їх змістовного порівняння з існуючими аналогами у світовій науці, посилаючись на конкретні публікації. Список цих публікацій навести у Додатку 1. Довести переваги отриманих наукових результатів над аналогами, розмежуватись із суміжними науковими напрацюваннями світової спільноти вчених: Соціальна напруженість є неоднозначним поняттям і вживається у різноманітних контекстах соціологічних досліджень. Для оцінки рівня соціальної напруженості в Україні в 1990-ті роки було розроблено та впроваджено методики вимірювання соціального самопочуття (Інтегральний індекс соціального самопочуття (ІСС) та потенціалу соціального протесту (Індекс дестабілізаційності протестного потенціалу (ІДПП) [1, 2]. Інноваційна методика вимірювання рівня соціальної напруженості в українському суспільстві, основним показником якою є «Індекс дестабілізаційності протестного потенціалу» (ІДПП) була розроблена Є. Головахою та Н. Паніною. В суто методичному аспекті обчислення даного індексу базувалось на систематизованому узагальненні показників готовності індивідів до протестних дій. Авторами методики також була розроблена оригінальна типологія форм соціального протесту та протестної поведінки як ризикогенних та конфліктогенних чинників дестабілізації соціального порядку в українському суспільстві [3,4]. Однак в дослідженні надані докази важливості вивчення не лише індивідуальних детермінант соціальної напруженості, але і чинників соціально-групового, інституціонального та інтерсоціетального (глобального) характеру, які обумовлюють процеси посилення соціальної напруженості як суперечливих наслідків трансформаційних змін сучасного українського суспільства.

4. ПРАКТИЧНА ЦІННІСТЬ РЕЗУЛЬТАТІВ (до 50 рядків)

4.1. Обґрунтувати цінність результатів для світової та вітчизняної науки та для продовження фундаментальних та/або прикладних досліджень: 1. В новітній світовій соціології зараз ведеться інтенсивний пошук поєднання при розробці програм експертних досліджень трьох когнітивних орієнтацій - 1) наукової(сциєнтистської), 2) гуманітарної та 3) технологічної. Нова модель методики моніторингу вимірювання соціальної напруженості в Україні та її регіонах певним чином відповідає базовим структурним ознаками даного пошуку, оскільки ця модель відзначається виразною науковою, гуманітарною та технологічною значущістю. 2. У світовій соціології пояснення змісту та стабільного режимів відтворення основних явищ та процесів суспільного життя здійснюється на основі реалізації дослідницького потенціалу різних конкуруючих соціологічних парадигм - об'єктивістських та інтерпретативних (суб'єктивістських). Однак при дослідженні проблем комплексного характеру виникає потреба в розробці певної стратегії та моделі міжпарадигмального синтезу - інтегрального, формального, тематичного та категоріального характеру. В запропонованій методиці реалізується стратегія тематичного синтезу шляхом здійснення експлікації існуючих мультипарадигмальних концептуальних інтерпретацій поняття «соціальна напруженість», що сприяє науковій розробці у світовій соціології теми ресурсного розвитку соціальних систем індустріального та постіндустріального типу. 3. У вітчизняній соціології існуючі та поширені методики дослідження феномену та процесу соціальної напруженості та її детермінант загалом орієнтовані на вивчення чинників генези та актуалізації різних форм протестної поведінки. Проте така дослідницька орієнтація базується головним чином на врахуванні персоніфікованих установок та мотивів протестних дій. Вивчення ж групових та інституціональних рівнів організації соціального порядку як надособистістних детермінант соціальної напруженості по суті залишаються поза увагою вітчизняних соціологів. Розробка інноваційної мультирівневої теоретико-методологічної моделі дослідження соціальної напруженості в регіонах України, з врахуванням регіональних відмінностей дозволить здійснити у вітчизняній соціології більш змістовні наукові пояснення складної інституціональної динаміки українського суспільства та об'єктивні чинники його ресурсної залежності в контексті тенденцій європейської інтеграції.

4.2. Довести цінність результатів для підготовки фахівців у системі освіти, зокрема фахівців вищої кваліфікації. Відокремити використання очікуваних результатів від науково-методичних завдань, що виконуються викладачами у межах їх основної педагогічної діяльності. Навести у Додатку 2 до цього Анотованого звіту теми

досліджень магістрантів (студентів), аспірантів і докторантів, кількість місяців їх роботи за темою з оплатою: Результати фундаментальної наукової роботи мають перспективи безпосереднього використання в експертно-аналітичній та освітній діяльності для підготовки фахівців та науковців в галузі соціології, політології, державного управління та адміністративного менеджменту. Наукові напрацювання матимуть незаперечну цінність при модернізації навчальних дисциплін в теоретичній та галузевій соціології, а також в новітніх напрямках методології та методики соціологічних досліджень. По результатам дослідження розроблені нові блоки навчальних дисциплін ОР «Магістр», та видана монографія «Соціальна напруженість в регіональних вимірах: проблеми теорії, методології та методики соціологічного дослідження». Вивчення дослідницької специфіки мультирівневого соціологічного аналізу сприятиме підвищити професійні компетентності майбутніх фахівців в відповідних сферах діяльності.

5. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗА ТЕМОЮ

(зазначати виключно доробок, серед авторів яких 50% і більше належать до колективу виконавців, визначеного у Таблиці 9. Оцінюючи наукові праці на відповідність темі, меті, предмету та завданням дослідження, експерт має право не зараховувати їх у разі повної невідповідності)

5.1. Перелік опублікованих статей в журналах, що індексуються у наукометричній базі Scopus та/або Web of Science Core Collection (WoS) (або Index Copernicus для суспільних та гуманітарних наук) відповідно до таблиці 2 (окремо за кожною наукометричною базою):

Таблиця 2

№	Повні дані про статті з веб-адресою електронної версії; <u>підкреслити прізвища авторів</u> , зазначених у списку виконавців	Наукометр. база даних
1	<u>Savelyev Yuriy</u> Cohort Analysis and a Problem of Differentiating the Components of Social Change: Method of Linear Decomposition of a Trend./ Yuriy Savelyev// Sotsiologicheskie Issledovaniya, 2015, No.10, pp. 130-135. http://socis.isras.ru/files/File/2015/2015_10/130_135_Savelev.pdf	Scopus та/або Web of Science Core Collection (WoS)
2	<u>Savelyev Y.</u> Decomposition of Value Change in European Societies in 1995-2008: Test of Modernization Model and Socialization Hypothesis./ Yuriy Savelyev // Sociolygia. - 2016. - Vol. 48. - No. 3. - P. 267-289. https://www.sav.sk/journals/uploads/06060828Savelyev%20%2D%20zalomena%20OK.pdf	Scopus та/або Web of Science Core Collection (WoS)
3	<u>Сірий Є.В., Нахабич М.А.</u> Социологический портрет внеэлитных акторов социальных трансформаций в Украине/ Є.В. Сірий, М.А. Нахабич // East European Scientific Journal/ Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe. 2016., volume 4. №5 (9), p.68-76. https://eesa%2Djournal.com/wp%2Dcontent/uploads/2017/01/EESJ_9_4.pdf	Index Copernicus
4	<u>Савельєв Ю. Б.</u> Соціальне включення в оцінці соціальної якості: Практики участі населення України в 2000-х роках / Ю. Б. Савельєв // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка: Соціологія. - 2015. - №. 6. - С. 5-15. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2730812	Index Copernicus
5	<u>Савельєв Ю. Б.</u> Соціальне включення та ексклюзія як форми взаємодії в суспільстві: евристичний потенціал соціологічних концепцій./ Ю. Б. Савельєв //Український соціум. - 2015. - №. 4. - С. 61-74. http://www.ukr%2Dsocium.org.ua/Arhiv/Stati/US%2D4%2D2015/61%2D74.pdf	Index Copernicus
6	<u>Sudakov V. I.</u> The global determinants of the conflict interactions in the contemporary models of employment (archetypical analysis) / V.I.Sudakov // Public magement- 2017, - N 3.(8). - pp 335-343 http://www.irbis%2Dnbuv.gov.ua/cgi%2Dbin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN	Index Copernicus

№	Повні дані про статті з веб-адресою електронної версії; підкреслити прізвища авторів, зазначених у списку виконавців	Наукометр. база даних
	=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=pubm_2017_3_32	
7	Siriy Y. The role of "deprivation" in the conceptualization of social tension in the Ukrainian society/ Yevhen Siriy // Economics, Management and Sustainability. Vol 1 No 1 (2016), p.42-48. Szczecin, Poland, 2016/17. http://jems.sciview.net/index.php/jems/article/view/4	Index Copernicus
8	Siriy E.V. Social deprivation in contact and mutual condition to mental archetypal factors in the study of the nature of social tension in ukrainian society: theoretical research / Yevhen Siriy // Public management. Видавничий дім "Персонал". - 2017, № 3. p.315-327. http://www.irbis%2Dnbuv.gov.ua/cgi%2Dbin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=pubm_2017_3_30	Index Copernicus
9	Lapina V. V. Over-consumption archetype globalization as a new source of social conflicts and social tension / V.V,Lapina // Public magement//- 2017, - N 3.(8). - pp 158-167 http://www.irbis%2Dnbuv.gov.ua/cgi%2Dbin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=pubm_2017_3_16	Index Copernicus
10	Судаков В.І. Соціальне включення як стимул процесу модернізації та організації соціального порядку в умовах глобалізації./ В.І. Судаков// Український соціум. - 2017 - №2 - С. 140 -143 http://www.ukr%2Dsocium.org.ua/Arhiv/Stati/US%2D2017/US_2_2017ua/142%2D145.pdf	Index Copernicus
11	Сірий Є.В. Теоретичні засади системного аналізу та побудови концептуальної моделі соціальної напруженості / Є.В. Сірий // Evropská politická a prbvnн diskurz. 2017. Volume 4 Issue 1. p.114-118 https://eppd13.cz/wp%2Dcontent/uploads/2017/2017%2D4%2D1/20.pdf	Index Copernicus
12	Савельєв Ю. Б. Перешкоди розвитку України і перспективи модернізації: Особливості цінностей чи «пастка бідності»?/ Ю.Б. Савельєв // Український соціум. - 2016. - №. 3. - С. 20-32. http://www.ukr%2Dsocium.org.ua/Arhiv/Stati/US%2D3%2D2016/20%2D32.pdf	Index Copernicus
13	Сірий Є.В. Теоретичні розвідки в концептуалізації соціальної напруженості / Є.В. Сірий // Соціально-економічні проблеми і держава. - 2017. - Випуск 1(16). - С.139-147 http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/20911/1/17sevksn.pdf	Index Copernicus
14	Сірий Є.В. Системний аналіз соціальної напруженості в контексті побудови її концептуальної моделі та алгоритмізації дослідження / Є.В. Сірий //Проблеми соціальної роботи: філософія, психологія, соціологія [Текст]. - Чернівці : ЧНТУ, 2017. - № 1 (9). - С.70-77. http://journals.stu.cn.ua/problemy_sotsialnoyi_roboty/article/view/110947/105853	Index Copernicus
15	Сірий Є.В. Теоретичні та методологічні засади системного аналізу та побудови концептуальної моделі соціальної напруженості / Є.В. Сірий //Вісник Одеського національного університету: соціологія і політичні науки. Одеса: «Астропринт». - 2016. Том 21. Вип.3 (26) «Соціологія». С.49-60. http://heraldiss.onu.edu.ua/article/view/118852	Index Copernicus
16	Савельєв Ю.Б. Порівняння і оцінка розвитку сучасних суспільств: перспектива теоретичного синтезу/ Ю.Б. Савельєв // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Соціологія. - 2016. -	Index Copernicus

№	Повні дані про статті з веб-адресою електронної версії; підкреслити прізвища авторів , зазначених у списку виконавців	Наукометр. база даних
	Випуск 7. – С.15-22. http://www.irbis%2Dnbuv.gov.ua/cgi%2Dbin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=VKNU_soc_2016_1_5	
17	Sudakov V. I. The labor division as the archetypal source of social integration, social conflicts and social tensions in the european public space / V.I.Sudakov // Public management : collection. — № 4 (14) - June 2018 (Special edition). pp.- 314-324. http://pub-management.file:///C:/Users/Dell/Downloads/122-Article%20Text-206-1-10-20180617%20(1).pdf	Index Copernicus
18	Lapina V. V. The archetype of consumption and its contradictions in the contemporary european sp ace of economic and social interactions. / V. V. Lapina // Public management : collection. — № 4 (14) - June 2018 (Special edition). pp.- 159-170 http://pub%2Dmanagement.com/index.php/about/article/view/108/93	Index Copernicus
19	Кондов К.В. Соціальний контроль як технологічний засіб управлінського регулятивного впливу на соціальну напруженість у концепції «індивідуалізованого суспільства» З.Баумана / К.В. Кондов // Український соціум, 2018. – № 2 (65). – С. 9-16. http://www.ukr%2Dsocium.org.ua/Arhiv/Stati/US%2D2018/US_2_2018/9%2D18_Kondov.pdf	Index Copernicus
20	Сірий Є.В. Структурована картина соціальної напруженості в Україні у відображенні фокус-групового інтерв'ю (за матеріалами конкретних досліджень)/ Є.В. Сірий// Проблеми соціальної роботи: філософія, психологія, соціологія [Текст]. – Чернігів : ЧНТУ, 2017. – № 2 (10). С.79-87. http://psw.stu.cn.ua/uk/news/item/498%2Dsiriy%2De%2Dv%2Dstrukturovana%2Dkartina%2Dsotsialnoyi%2Dnapruzhenosti%2Dv%2Dukrayini%2Du%2Dvidobrazhenni%2Dfokusa%2Dgrupovogo%2Dintervyu%2Dza%2Dmaterialami%2Dkonkretnih%2Ddoslidzhen.html	Index Copernicus
21	Сірий Є.В. Вибудова пізнавальної моделі соціальної напруженості: дискусійні аспекти/Є.В. Сірий //Проблеми соціальної роботи: філософія, психологія, соціологія [Текст]. – Чернігів : ЧНТУ, 2018. – № 1 (11). С.95-103. http://195.69.76.76/handle/123456789/16720	Index Copernicus
22	Siryy E.V. Scientific methods of regionalization of ukraine in the context of a sociological study of social tension/ E.V. Siryy //Соціально-економічні проблеми і держава“, 2018, випуск 1(18) 122-128. https://sepd.tntu.edu.ua/index.php/uk/archive/21/543%2Dscientific%2Dmethods%2Dof%2Dregionalization%2Dof%2Dukraine%2Din%2Dthe%2Dcontext%2Dof%2Da%2Dsociological%2Dstudy%2Dof%2Dsocial%2Dtension	Index Copernicus

5.2. Перелік опублікованих за темою англomовних статей та тез доповідей у матеріалах міжнародних конференцій, що індексуються у наукометричній базі Scopus або WoS (або Index Copernicus для суспільних та гуманітарних наук) відповідно до таблиці 3 (окремо за кожною наукометричною базою):

Таблиця 3

№	Повні дані про статті та тези доповідей з веб-адресою електронної версії; <u>підкреслити прізвища авторів</u> , зазначених у списку виконавців	Наукометр. база даних
1	<p><u>Saveljev Y.</u> Decomposition of Value Change in European Societies in 1995-2008: Test of Modernization Model and Socialization Hypothesis./ Yuriy Saveljev // Sociolygia. - 2016. - Vol. 48. - No. 3. - P. 267-289. https://www.sav.sk/journals/uploads/06060828Saveljev%20%2D%20zalomena%20OK.pdf</p>	Scopus та/або Web of Science Core Collection (WoS)

5.3. Перелік опублікованих статей, у журналах що входять до переліку фахових видань України (окремо статті у журналах, що рекомендовані секціями Наукової ради МОН), а також статей у закордонних журналах, які не увійшли до підпунктів 1 і 2 пункту 5, та охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності відповідно до таблиці 4:

Таблиця 4

№	Повні дані про статті з веб-адресою електронної версії, або вихідні дані про охоронні документи; <u>підкреслити прізвища авторів</u> , зазначених у списку виконавців
1	<p><u>Судаков В.І.</u> Глобальна криза сучасних трудових практик як джерело відтворення міжкультурних конфліктів, соціального ризику та соціальної напруженості / В.І. Судаков // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія "Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи" - 2018, - Випуск 41. - С.6-10 https://periodicals.karazin.ua/ssms</p>
2	<p><u>Лапіна В.В.</u> Суперечності практик споживання як джерела соціальної напруженості в публічному просторі сучасних суспільств: соціологічні інтерпретації / В.В. Лапіна // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія "Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи" - 2018, - Випуск 41. - С.11-16 https://periodicals.karazin.ua/ssms</p>
3	<p><u>Кондов К.В.</u> Соціальний контроль як симулятивна практика управління соціальною напруженістю в концепції «суспільства споживання» Жана Бодрийєра / К.В. Кондов // Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи», 2018. - №40. - С. 57-62 https://periodicals.karazin.ua/ssms/article/view/11585/11355</p>
4	<p><u>Судаков В.І.</u> Транснаціональні чинники посилення соціальної напруженості та соціально-технологічні стратегії гуманізації суспільного життя// Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. - 2015. - №4(29). - С.21-26. http://www.irbis%2Ddnubov.gov.ua/cgi%2Dbin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&_S21P03=FILA=&_S21STR=apspp_2015_4(1)_5</p>
5	<p><u>Судаков В.І.</u> Трансформація моделей зайнятості в умовах глобалізації соціального простору //Соціологія праці та зайнятості: шляхи інституціоналізації та перспективи розвитку: зб. наук. пр.: VII Міжнар. наук. конф. - К.: ІПК ДСЗУ 2016.- С. 321-328.</p>
6	<p><u>Сірий Є.В., Нахабич М.А.</u> Позаелітні актори соціальних трансформацій: портретні штрихи (за матеріалами фундаментального дослідження) /Є.В.Сірий//. Зб. наук. праць Київського</p>

№	Повні дані про статті з веб-адресою електронної версії, або вихідні дані про охоронні документи; підкреслити прізвища авторів, зазначених у списку виконавців
	національного університету імені Тараса Шевченка: «Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки». Київ-Логос. 2015/16. Вип.2 (27) . с.45-58. http://www.irbis%2Dnbuv.gov.ua/cgi%2Dbin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=apspp_2015_2(1)_9
7	<u>Сірий Є.В.</u> Моніторингові розвідки соціальної напруженості в середовищі підприємницького прошарку: аналіз чинників/Є.В.Сірий// Зб. наук. праць Київського національного університету імені Тараса Шевченка: «Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки». Київ-Логос. 2015/16. Вип.4 (29). с.26-41. http://apspp.soc.univ.kiev.ua/index.php/home/article/view/513
8	<u>Сірий Є.В.</u> Дослідження соціальної напруженості в українському трансформаційному соціумі. /Є.В.Сірий // Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарного знання у сучасному інформаційному просторі: національний та інтернаціональний аспекти: зб. наук.пр. Ч.ІІ: VII Міжн. наук.-практ. конф. 30-31 травня 2016 р. Східно-український національний університет ім.В.Дала (м.Рубіжне). С.193-196.
9	<u>Савельєв Ю.Б.</u> Суперечності сучасних теоретичних інтерпретацій суспільного розвитку, соціальної еволюції, модернізації і соціальних змін./ Ю.Б. Савельєв // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. - 2015. - №3. - С. 59-74. http://www.irbis%2Dnbuv.gov.ua/cgi%2Dbin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=stmm_2015_3_6
10	<u>Лапіна В.В.</u> Глобалізація моделей надмірного споживання, як конфліктогенний чинник суспільного життя та соціальної напруженості./В.В. Лапіна// Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. - 2015. - №4(29). - С.66-72. http://www.irbis%2Dnbuv.gov.ua/cgi%2Dbin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=apspp_2015_4(1)_10
11	<u>Лапіна В.В.</u> Організаційно-управлінський вплив на соціальні практики споживання. /В.В. Лапіна // Соціологія праці та зайнятості: шляхи інституціоналізації та перспективи розвитку: зб. наук. пр.: VII Міжнар. наук. конф. - К.: ІПК ДСЗУ 2016. - С. 315-320.
12	<u>Судаков В. В.</u> Цивілізаційний процес і його соціальна драматургія в умовах глобальних та регіональних трансформацій / В. В. Судаков // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Соціологія. - 2017. - Випуск 8. - С.92-93 visnyk.soc.univ.kiev.ua/index.php/soc/article/download/158/119
13	<u>Sudakov V. I.</u> The causal determinants of social tension in the contemporary global and regional labor markets: conceptual approach to identification and measurement / V.I.Sudakov // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки.- 2017.-№1(32).- С.3-10 http://www.irbis%2Dnbuv.gov.ua/cgi%2Dbin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=apspp_2017_1_3
14	<u>Савельєв Ю. Б.</u> Соціокультурні виміри модернізації і економічний розвиток європейських суспільств: Україна в координатах цінностей та ідентичності /Савельєв Ю. Б. // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. - 2016. - №3. - С. 18-37. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2841801
15	<u>Сірий Є. В., Нахабич М.А.</u> Аналіз показників реалізації базових життєвих потреб як інструментального компоненту у системі побудови пізнавальної моделі та методики виміру соціальної напруженості./Є.В. Сірий, М.А. Нахабич // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки.- 2017.- №1(32).- С.111-124

№	Повні дані про статті з веб-адресою електронної версії, або вихідні дані про охоронні документи; підкреслити прізвища авторів , зазначених у списку виконавців
	http://www.irbis%2Dnbuv.gov.ua/cgi%2Dbin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=apspp_2017_1_15
16	Lapina V. V. The information and communication technologies as the global factors of influence on consumer behavior / V.V. Lapina // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. - 2017. - №1(32).- С. 19-26 http://www.irbis%2Dnbuv.gov.ua/cgi%2Dbin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=apspp_2017_1_5
17	Черних Г.А. Індивідуалізація соціальних практик - чинник соціальної напруженості в епоху інформатизації суспільства./Г.А. Черних// Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. - 2017.-№1(32).- С. 158-167 http://apspp.soc.univ.kiev.ua/index.php/home/article/viewFile/751/637
18	Сірий Є. В. Проблемні сторони дослідження соціальної напруженості українського суспільства./ Є. В. Сірий // Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Політологія. Соціологія. Право: зб. наук. праць. - Київ. Типографія «Айс Принт», 2016/17. - № 1/2 (29/30). - С. 82-88. http://visnyk%2Ddpsp.kpi.ua/article/view/119119
19	Сірий Є.В. Актуалізація дослідження соціальної напруженості в українському трансформаційному соціумі./ Є. В. Сірий // Зб. наук. праць Міжнародної науково-практичної конференції «Україна і світ: теоретичні та практичні аспекти діяльності у сфері міжнародних відносин» 19-20 квітня 2017 р. Ч II. С. 259-264.
20	Лapina B.B. Рекламно-інформаційна діяльність як глобальний дисфункціональний чинник соціальної напруженості /B.B.Лapina// Україна і світ:теоретичні та практичні аспекти діяльності в сфері міжнародних відносин // : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.,м. Київ, 19-20 квіт. 2017 р. / М-во освіти і науки України, М-во культури України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв; редкол.: М.М. Поплавський (голова), Костира І.О. (заст. голови) [та ін]. - Ч.2.-Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2017. - С. 253-259 http://international%2Drelations.knukim.edu.ua/article/view/142002
21	Сірий Є. В. Питання побудови концептуальної моделі соціальної напруженості в сучасному українському суспільстві/ Є. В. Сірий // Збірник статей за міжнародною конференцією до 70-річчя Володимира Паніотто (за наук.ред. В.С.Бакірова та Є.В.Головахи). Київ. ІС НАН України, 2017. - С.94-96 2017
22	Sudakov V.I. Conceptual prospects of the comparative analysis of multicultural practices / V.I.Sudakov // Культурологічна думка: Щорічник наукових праць Інституту культурології Національної академії мистецтв України №10, 2016 . - С.82-86 http://www.icr.kiev.ua/files/File/Kulturologichna_dumka_10_2016.pdf
23	Судаков В.І. Дослідження детермінант соціальної напруженості в новітній теоретичній соціології / В.І. Судаков // Україна і світ: теоретичні і практичні аспекти діяльності у сфері міжнародних відносин. Міжнар. наук.-практ. конф., м.Київ, 19-20 квітня, 2017 р - С. 283-290
24	Лapina B.B. Скорочення середнього класу та трансформація моделей споживання як індикатори соціальної напруженості в Україні / B.B. Лapina // Держава та глобальні соціальні зміни: 25 років української незалежності: Матеріали VII міжнародної наук.-практ. конф. (м. Київ, 29-30 листопада 2016 р.) / Укладачі А.А. Мельниченко, П.В. Кутуєв. - Київ; Одеса: Типографія «Айс Принт», 2016. - С. -С.356-359
25	Судаков В.І. Суперечності політичних детермінант соціальної напруженості в українському суспільстві / Судаков В.І. // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки.-

№	Повні дані про статті з веб-адресою електронної версії, або вихідні дані про охоронні документи; підкреслити прізвища авторів , зазначених у списку виконавців
	2017.-№3-4(34-35).- С.5-11. http://apspp.soc.univ.kiev.ua/index.php/home/article/view/770
26	<u>Судаков В.І.</u> Суперечності демократичної модернізації українського суспільства як джерела посилення соціальної напруженості / Володимир Судаков // Міжнародні відносини:теоретичні і практичні аспекти. Зб. наук. пр.Вип.2. -К.: Вид. центр. КНУКіМ, 2018.- С.226-235. http://international%2Drelations.knukim.edu.ua/article/view/133357
27	<u>Судаков В.І.</u> Проблема концептуального обґрунтування методики моніторингу стану соціальної напруженості в українському суспільстві та його регіонах у вітчизняній соціології / В.І. Судаков // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. - 2018.-№1(36).- С.5-14. http://apspp.soc.univ.kiev.ua/index.php/home/article/view/809
28	<u>Судаков В.І.</u> Інноваційні когнітивні стимули розробки мультирівневої методології та методик вимірювання соціальної напруженості./В.І.Судаков// Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки.- 2018.-№2(37).- С.5-13. http://apspp.soc.univ.kiev.ua/index.php/home/article/view/827
29	<u>Сірий Є.В.</u> Специфіка наукових підходів до визначення регіональної структури України як умови соціологічного дослідження соціальної напруженості./Є.В. Сірий// Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. Збірник наукових праць. 2017. - №3-4 (34-35). С. 118-124. http://apspp.soc.univ.kiev.ua/index.php/home/article/view/783
30	<u>Сірий Є.В.</u> Регіоналізація України у контексті соціологічного дослідження соціальної напруженості./ Є.В. Сірий //Збірник наукових праць КНУКІМ «Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти». 2018. Вип.2. С.215-225. http://international%2Drelations.knukim.edu.ua/article/view/133355
31	<u>Лапіна В.В.</u> Проблема валідності емпіричних показників методики моніторингу стану та відмінностей соціальної напруженості в регіонах України/ В.В. Лапіна// Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. - 2018.-№1(36).- С.63-76. http://apspp.soc.univ.kiev.ua/index.php/home/article/view/816
32	<u>Лапіна В.В.</u> Дисфункціональний вплив рекламно-інформаційної діяльності в сучасному європейському просторі: правові та соціальні чинники / Вікторія Лапіна // Міжнародні відносини:теоретичні і практичні аспекти. Зб. наук. пр.Вип.2. -К.: Вид. центр. КНУКіМ, 2018.- 235-243. http://journals.uran.ua/index.php/2616%2D745X/article/view/133352
33	<u>Лапіна В.В.</u> Проблеми вдосконалення методології та методики діагностики прогнозування соціальної напруженості в регіонах України/ В.В. Лапіна// Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. - 2017.-№34-35.- С.57-65. http://apspp.soc.univ.kiev.ua/index.php/home/article/view/776/658
34	<u>Кондов К.В.</u> Соціальний контроль як технологічний засіб управління соціальною напруженістю в структурній теорії Роберта Мертона / К.В. Кондов, Н.О. Васильєва // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки, 2018. - №36. - С. 100-109. http://apspp.soc.univ.kiev.ua/index.php/home/article/view/819
35	<u>Кондов К.В.</u> Принципи теоретичної валідизації в соціологічному дослідженні соціальної напруженості в регіонах України / К.В. Кондов // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки, 2018. - №37. - С. 66-76. http://apspp.soc.univ.kiev.ua/index.php/home/article/view/836
36	Номер свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір 73105. Дата реєстрації авторського права 25.07.2017. Повне ім'я та/або псевдонім автора (авторів), чи позначення "Анонімно" <u>Судаков Володимир Іванович, Сірий Євген Володимирович, Савельєв Юрій Борисович, Лапіна Вікторія Вікторівна, Нахабич Марина Анатолівна, Черних Генадій Андрійович.</u> Повне ім'я або повне офіційне найменування роботодавця Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Об'єкт авторського права, до якого належить твір Літературний письмовий твір. Вид, повна та скорочена назва твору (творів)

№	Повні дані про статті з веб-адресою електронної версії, або вихідні дані про охоронні документи; <u>підкреслити прізвища авторів</u>, зазначених у списку виконавців
	Літературний письмовий твір наукового характеру "Методика моніторингу стану та відмінностей соціальної напруженості в регіонах України". Вихідні дані для оприлюднених творів: Анотація. Розроблено теоретико-методологічні засади ідентифікації системи емпіричних показників методики моніторингу стану та відмінностей соціальної напруженості в регіонах України. Оpubліковано Офіційний бюлетень «Авторське право і суміжні права» № 46, 2017 <u>Номер свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір 78614</u> Дата реєстрації авторського права 26.04.2018
37	Повне ім'я та/або псевдонім автора (авторів), чи позначення "Анонімно" <u>Судаков Володимир Іванович, Сірий Євген Володимирович, Савельєв Юрій Борисович, Лапіна Вікторія Вікторівна, Нахабич Марина Анатолівна, Черних Геннадій Андрійович</u> Повне ім'я або повне офіційне найменування роботодавця Київський національний університет імені Тараса Шевченка Об'єкт авторського права, до якого належить твір Літературний письмовий твір. Вид, повна та скорочена назва твору (творів) Літературний письмовий твір наукового характеру "Порівняльна база вимірів соціальної напруженості та вимірювальні моделі її основних компонентів" Вихідні дані для оприлюднених творів. Анотація. З'ясована специфіка наукових пояснень проявів соціальної напруженості в українському суспільстві та особливості розробки методики її дослідження у новітній вітчизняній соціології. Оpubліковано Офіційний бюлетень «Авторське право і суміжні права» № 49, 2018

5.4. Перелік опублікованих монографій відповідно до таблиці 5:

Таблиця 5

№	Повні дані про монографії; <u>підкреслити прізвища авторів</u>, зазначених у списку виконавців
1	<u>Савельєв Ю. Б.</u> Багатовимірна сучасність: соціальне включення в оцінці суспільного розвитку: Монографія / Ю. Б. Савельєв.// К. : ВПЦ "Київський університет", 2017. - 447 с.
2	<u>Судаков В.І.</u> Проблема ідентифікації онтологічних чинників соціальної напруженості в соціологічних теоріях глобалізації / В.І.Судаков // Теоретичні і практичні аспекти діяльності у сфері міжнародних відносин: вчора, сьогодні завтра: Колективна монографія за наук. ред. д-ра іст. Наук., проф. В.В. Ластовського 2017р. - С.293-300
3	<u>Сірий Є.В.</u> Проблематика соціальної напруженості в предметності сучасної вітчизняної соціології /Є.В. Сірий // Соціологічний аналіз сучасних соціокультурних процесів. Колективна монографія.-К. КНУКІМ, 2017. - С.36-61
4	Соціальна напруженість в регіональних вимірах: проблеми теорії, методології та методики соціологічного дослідження: Кол. монографія / <u>В.І. Судаков, Є.В. Сірий, В.В. Лапіна Ю.Б. Савельєв, Г.А.Черних, К.В. Кондов, М.А. Нахабич.</u> За заг. ред. д.соц. н., проф. В.І. Судакова. - К.: Логос, 2018.- 197 с.

5.5. Перелік опублікованих підручників, навчальних посібників, словників, довідників відповідно до таблиці 6:

Таблиця 6

№	Повні дані про підручники, навчальні посібники, словники, довідники; <u>підкреслити прізвища авторів</u>, зазначених у списку виконавців
1	-

5.6. Перелік захищених виконавцями проекту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук та кандидата наук відповідно до таблиці 7:

Таблиця 7

№	Інформація про дисертацію
1	Савельєв Ю.Б. Соціальне включення як вимір модернізації європейських суспільств. - Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового доктора соціологічних наук за спеціальністю 22.00.01 - «теорія та історія соціології». - Київський національний університет імені Тараса Шевченка, МОН України, Київ, 2018.

5.7. Кількість грантів, за якими працювали виконавці дослідження, що фінансувались закордонними організаціями (з відповідним підтвердженням від закладу вищої освіти (наукової установи), посиланням на сайт грантового проекту або офіційним листом від грантодавця) відповідно до таблиці 8: -

6. ВИКОНАВЦІ ДОСЛІДЖЕННЯ (з оплатою в межах дослідження)

- доктори наук: 2, кандидати наук: 3;
  - молоді вчені: 2, з них кандидатів: 2, докторів: 0, докторантів: 0;
  - аспірантів: 0
  - наукові працівники без ступеня: 0;
  - інженерно-технічні кадри: 3, допоміжний персонал: 0; студенти: 0.
- Р а з о м : 8.

Таблиця 9

Виконавці дослідження (з оплатою в межах дослідження)

№	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь	Вчене звання	Посада і місце основної роботи	Вік
1	Судаков Володимир Іванович	д-р соціол. наук	проф.	Завідувач кафедри теорії та історії соціології факультету соціології. Київський національний університет імені Тараса Шевченка	66
2	Сірий Євген Володимирович	д-р соціол. наук	проф.	завідувач НДС . Київський національний університет імені Тараса Шевченка	53
3	Лапіна Вікторія Вікторівна	канд. соціол. наук	без звання	старший науковий співробітник. Київський національний університет імені Тараса Шевченка	54
4	Савельєв Юрій Борисович	канд. філос. наук	доц.	старший науковий співробітник. Київський національний університет імені Тараса Шевченка	47
5	Кондов Костянтин Володимирович	канд. соціол. наук	без звання	молодший науковий співробітник. Київський національний університет імені Тараса Шевченка	32
6	Черних Геннадій Андрійович	канд. соціол. наук	без звання	соціолог. Київський національний університет імені Тараса Шевченка	30
7	Соколова Ксенія Олексіївна	без ступеня	без звання	соціолог. Київський національний університет імені Тараса Шевченка	36
8	Нахабич Марина Анатоліївна	без ступеня	без звання	провідний інженер. Київський національний університет імені Тараса Шевченка	56

Керівник дослідження _____

Судаков В.І.

Проректор із наукової роботи
(Керівник наукової установи)

_____ МП

_____ (ініціали, прізвище)

Додаток 1. Список основних публікацій закордонних та вітчизняних вчених, на які посилаються автори для доведення наукової новизни власних результатів

№	Повні дані про статті
1	Головаха Е.И., Панина Н.В. Потенциал протеста украинского общества / Е.И. Головаха, Н.В. Панина // Социологические исследования.
2	Головаха Е.И., Панина Н.В., Горбачик А.П. Измерение социального самочувствия: тест ИИСС / Е.И. Головаха, Н.В. Панина, А.П. Горбачик // Социология: методология, методы, математическое моделирование.
3	Головаха Е.И.Панина Н.В. Потенциал протеста украинского общества / Е.И.Головаха, Н.В. Панина // Социологические исследования, 1999
4	Панина Н.В. Готовность населения к различным формам социального протеста / Н.В. Панина // Политическая культура населения Украины (результаты социологических исследований).

Додаток 2. Дані про магістрантів (студентів), аспірантів і докторантів, які працювали за темою з оплатою праці -

Додаток 3. Анотації українською мовою статей, що наведені у Таблиці 2

№	Назви статей та їх анотації
1	<u>Savelyev Yuriy</u> Cohort Analysis and a Problem of Differentiating the Components of Social Change: Method of Linear Decomposition of a Trend./ Yuriy Savelyev// Sotsiologicheskie Issledovaniya, 2015, No.10, pp. 130-135. http://socis.isras.ru/files/File/2015/2015_10/130_135_Savelev.pdf У статті розглядаються можливості і обмеження методу лінійної декомпозиції тренда (Firebaugh, 1989; 1992) в когортному аналізі при вивченні суспільстві змін та соціальної напруженості і вказується на ситуації, коли його застосування є ефективним для розуміння природи соціальних змін в порівняльній перспективі. Обґрунтовується перевага методу, що полягає у використанні об'єктивних статистичних критеріїв при розмежуванні ефектів історичного періоду і зміни всередині когорт в умовах, коли досліджуваний ознака не змінюється істотно з віком. Розкрито евристичний потенціал когортного аналізу в роботі з лонгітюдними даними, що стають більш доступними для соціологів.
2	<u>Savelyev Y.</u> Decomposition of Value Change in European Societies in 1995-2008: Test of Modernization Model and Socialization Hypothesis./ Yuriy Savelyev // Sociolygia. - 2016. - Vol. 48. - No. 3. - P. 267-289. https://www.sav.sk/journals/uploads/06060828Savelyev%20%2D%20zalomena%20OK.pdf В статті перевірено модель модернізації (Welzel et al., 2003; Inglehart-Welzel 2009, 2010), яка застосовується до постсоціалістичних суспільств у порівнянні з західноєвропейськими країнами. Аналіз даних Дослідження світових цінностей (хвилі WVS1994-1999, WVS1999-2004, WVS2005-2007) та Дослідження європейських цінностей (хвилі EVS1999-2001, EVS2008-2010) підтвердили гіпотезу соціалізації Р. Інґехарта (Inglehart 1990), яка стосується фундаментального ціннісного зсуву, як для обраних країн Західної

№	Назви статей та їх анотації
	<p>Європи, так і для постсоціалістичних країн з незначними винятками. Проте дослідження показує, що спостережувана варіабельність ціннісних змін в різних країнах Європи обумовлена специфічними контекстуальними наслідками в країні, а не рухом населення. Це суперечить припущенню про винятковість впливу соціалізації на протигагу історичному періоду при формуванні ціннісних орієнтацій. Тим не менше, дослідження частково підтверджується тестовою моделлю модернізації та доводить, що постсоціалістичні суспільства (включаючи пострадянські) можуть йти шляхом розвитку, подібним до розвиненої Західної Європи, за умови зростання економічної безпеки.</p>
3	<p><u>Сірий Є.В., Нахабич М.А.</u> Соціологический портрет внеэлитных акторов социальных трансформаций в Украине/ Є.В. Сірий, М.А. Нахабич // East European Scientific Journal/ Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe. 2016., volume 4. №5 (9), p.68-76. https://eesa%2Djournal.com/wp%2Dcontent/uploads/2017/01/EESJ_9_4.pdf</p> <p>На підставі дослідницької роботи була зібрана узагальнена інформація, що характеризує соціальні групи, які можуть стати інтеграційним джерелом і носієм соціальної напруженості і протестного потенціалу. Робота носить предметно-методологічний характер з використанням статистико-соціологічного та схематичного опису та соціологічної «портретизації» соціальних акторів.</p>
4	<p><u>Савельєв Ю. Б.</u> Соціальне включення в оцінці соціальної якості: Практики участі населення України в 2000-х роках / Ю. Б. Савельєв // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка: Соціологія. – 2015. – №. 6. – С. 5-15. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2730812</p> <p>В статті обґрунтовується пріоритетність практик політичної, громадянської і соціальної участі населення для вимірювання соціального включення як компоненту якості суспільства. На основі порівняльного аналізу даних третьої (1999-2001) і четвертої (2008-2010) хвилі Європейського дослідження цінностей демонструється суперечливість тенденцій різних типів участі в Україні протягом кінця 1990-х – 2000-х років, що дозволяє оцінити важливий вимір соціальної якості українського суспільства в контексті інших країн Східної і Західної Європи. За структурою факторів громадянської і соціальної участі Україна має спільні риси як з демократичними країнами – Німеччиною, Францією і Польщею, так й з авторитарними Росією і Білоруссю. Зростання політичної активності і диспропорційно низький рівень громадянської і соціальної участі в Україні вказують на проблеми соціального включення і, відповідно, відносно низький рівень соціальної якості. Зроблено висновок, що політичні перетворення без належних зрушень в сфері громадянської і соціальної участі не призведуть до посилення демократичних інститутів українського суспільства і створення стабільної системи консолідованої демократії.</p>
5	<p><u>Савельєв Ю. Б.</u> Соціальне включення та ексклюзія як форми взаємодії в суспільстві: евристичний потенціал соціологічних концепцій./ Ю. Б. Савельєв //Український соціум. – 2015. – №. 4. – С. 61-74. http://www.ukr%2Dsocium.org.ua/Arhiv/Stati/US%2D4%2D2015/61%2D74.pdf</p> <p>Визначено евристичний потенціал соціологічних концепцій соціального включення та ексклюзії, що дозволило поглибити розуміння механізмів соціальної взаємодії та відтворення суспільного порядку, вдосконалити домінуючі сьогодні в зарубіжній та вітчизняній літературі підходи до цих феноменів через призму релятивної депривації. Продемонстровано, що в соціологічній теорії соціальне включення та ексклюзія розглядаються через формування нееквівалентних відносин між соціальними групами. Виявлено відмінності в евристичному потенціалі концепцій соціального включення та ексклюзії, оскільки в останній відтворення соціального порядку поєднано з трансформацією групових відносин, змінами умов участі, статусів соціальних агентів і виникненням нових полів, правил та інститутів.</p>
6	<p><u>Sudakov V. I.</u> The global determinants of the conflict interactions in the contemporary models of employment (archetypical analysis) / V.I.Sudakov // Public magement- 2017, - N 3.(8). – pp 335-343 http://www.irbis%2Dnbuv.gov.ua/cgi%2Dbin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DB</p>

№	Назви статей та їх анотації
	<p>N=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=pubm_2017_3_32</p> <p>Викладено аналітичний соціологічний підхід, орієнтований на виявлення глобальних детермінант конфліктних взаємодій в нових сучасних моделях зайнятості. Досліджено ситуації «кризи і руйнування трудових колективів» і «дестандартизації зайнятості». Підкреслено, що сучасні трудові процеси засновані на традиційному соціальному механізмі експлуатації. Позначено необхідність подальших наукових досліджень нових стандартизованих форм індивідуалізованої зайнятості, які відтворюють конфліктні взаємодії в нових інклюзивних і ексклюзивних моделях зайнятості.</p>
7	<p>Siriy Y. The role of "deprivation" in the conceptualization of social tension in the Ukrainian society/ Yevhen Siriy // Economics, Management and Sustainability. Vol 1 No 1 (2016), p.42-48. Szczecin, Poland, 2016/17. http://jems.sciview.net/index.php/jems/article/view/4</p> <p>Ця стаття намагається розширити інтернаціональні можливості деприваційної парадигми соціальної напруженості (СТ). Це пов'язано з концептуальною невизначеністю, слабкою презентабельністю та можливою недооцінкою гносеологічного ресурсу теорії депривації. Ця стаття намагається побудувати концепцію семантичного сердечника з використанням компонентів депривації Т. Гурра та Д. Дейвіса, теорії розладу Дж.Доллара, теорії стресів Р.К. Мертона та відповідних теорій та концепцій, які доповнюють і розширюють гносеологічний потенціал теорії депривації. Ми провели експлікативний аналіз депривації щодо соціального контексту, обґрунтували та оцінили гносеологічний потенціал депривації як семантичної основи концептуалізації соціальних десятків іонів. Ми проаналізували соціальні характеристики типовості сучасного українського суспільства. Ми підкреслили значення та потенціал деприваційної парадигми щодо пояснення соціальної напруженості в сучасних українських реаліях, що розвивалися протягом останніх десятиліть</p>
8	<p>Siriy E.V. Social deprivation in contact and mutual condition to mental archetypal factors in the study of the nature of social tension in ukrainian society: theoretical research / Yevhen Siriy // Public management. Видавничий дім "Персонал". - 2017, № 3. p.315-327. http://www.irbis%2Dnbuv.gov.ua/cgi%2Dbin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=pubm_2017_3_30</p> <p>Розкрито пошукові аспекти аналізу та пояснення природи соціальної напруженості. В аналізі різних «прийнятних» теорій припускається, що найбільшу валідність має інтегральність деприваційної складової, виведеної як прямими аргументаційними положеннями сучасних зарубіжних дослідників, так і дотичними до них теоріями: теорія депривації, фрустрації, теоретичні кореляції бідності, маргінальності і депривації, ідеї щодо феномену недовіри, що дозволяють констатувати про формування сучасної деприваційної теорії, котра найбільш прийнятним чином пояснює механізм розвитку соціальної напруженості, прийнятної українському соціуму. Крім того, здійснено теоретичні розвідки в аналізі та формуванні новітніх проєкцій вибудови інтерпретаційної моделі соціальної напруженості з урахуванням соціокультурних особливостей життєдіяльності людей в аспекті використання архетипного підходу та менталітетних складових. Ці проєкції латентно виявляють так звані «бракуючі ланки» у пізнавальних конструктах, предстаючи своєрідними індикаторами у проблемах осмислення природи, механізму, специфіки змін трансформувальних суспільств.</p>
9	<p>Lapina V. V. Over-consumption archetype globalization as a new source of social conflicts and social tension / V.V.Lapina // Public magement//- 2017, - N 3.(8). - pp 158-167 http://www.irbis%2Dnbuv.gov.ua/cgi%2Dbin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=pubm_2017_3_16</p> <p>Здійснено аналіз теоретичних інтерпретацій в новітній західній соціології тенденції глобалізації архетипу надмірного споживання як новітнього джерела соціальних конфліктів та соціальної напруженості. Аргументовано, що активне застосування в сучасній соціології понять «суспільство споживання» та «консьюмеризм» є відображенням глобальної експансії архетипу надмірного споживання як транскультурної моделі</p>

№	Назви статей та їх анотації
	<p>споживання. Констатовано, що сучасні практики надмірного споживання досліджується в контексті є аналізу феномену консьюмеризму. Доведено, що консьюмеризм – специфічний стиль життя та новітня ідеологія універсальної цінності моделі надмірного споживання, яка набуває масового поширення через зростаючий маніпулятивний глобальний та регіональний вплив технологій реклами та мас-медіа.</p>
10	<p><u>Судаков В.І.</u> Соціальне включення як стимул процесу модернізації та організації соціального порядку в умовах глобалізації./ В.І. Судаков// Український соціум. – 2017 - №2 – С. 140 -143 http://www.ukr%2Dsocium.org.ua/Arhiv/Stati/US%2D2017/US_2_2017ua/142%2D145.pdf Актуальність теми монографічного дослідження Ю.Б. Савельєва зумовлена важливістю соціологічного вивчення перспектив новітніх тенденцій розвитку якісно відмінних соціально-історичних систем, які специфічним чином у конкурентних і конфліктних режимах взаємодіють між собою в глобалізованому цивілізаційному просторі. Зростання глобальної конкуренції, виникнення та розвиток нових соціальних конфліктів і форм соціальної напруженості, на думку багатьох вчених, обумовлено складними та суперечливими процесами соціального включення в систему глобальних і регіональних соціальних практик індивідуальних та колективних суб'єктів суспільного життя.</p>
11	<p><u>Сірий Є.В.</u> Теоретичні засади системного аналізу та побудови концептуальної моделі соціальної напруженості / Є.В. Сірий // Evropské politické a právné diskurz. 2017. Volume 4 Issue 1. p.114-118 https://eppd13.cz/wp%2Dcontent/uploads/2017/2017%2D4%2D1/20.pdf У даному матеріалі відображено аналітичний огляд теоретичних засадничих положень соціальної напруженості, які були означені у соціологічних розробках як у класиків новітнього розвитку соціології, так і сучасних дослідників. Були виявлені та розглянуті теоретичні розробки, котрі дотично відображають соціальну незадоволеність, генеровану з різних чинників та соціальних джерел. В статті обґрунтовується, що сучасна теорія депривації видає високий рівень відповідності до багатьох інтерпретативних положень щодо самої соціальної природи напруженості, так і дотичних до неї процесів. Однак, ключовими аспектом концептуальної моделі соціальної напруженості є не лише депривація і погіршення самопочуття населення, а стан і ефективність соціальних зв'язків. Робота носить установчий характер.</p>
12	<p><u>Савельєв Ю. Б.</u> Перешкоди розвитку України і перспективи модернізації: Особливості цінностей чи «пастка бідності»?/ Ю.Б. Савельєв // Український соціум. – 2016. – №. 3. – С. 20-32. http://www.ukr%2Dsocium.org.ua/Arhiv/Stati/US%2D3%2D2016/20%2D32.pdf На основі даних Всесвітнього дослідження цінностей (WVS), Європейського дослідження цінностей (EVS) і дослідницького інституту групи Credit Suisse продемонстровано, що перешкодою розвитку українського суспільства та поширення емансипаційних постматеріалістичних цінностей є бідність і висока соціальна нерівність. Незважаючи на меншу кількість людей, які поділяють емансипаційні цінності, порівняно з іншими східноєвропейськими країнами, в Україні також існує тенденція ціннісного зсуву від традиційних матеріалістичних пріоритетів до емансипаційних постматеріалістичних орієнтацій. Можна прогнозувати, що з підвищенням матеріального добробуту і відчуття безпеки населення зміна цінностей прискорюватиметься, що створить можливості для зростання громадянської участі та більш ефективного контролю за державними інститутами. За умов цілеспрямованої компетентної урядової політики і справжніх інституціональних реформ це дає шанс для модернізації українського суспільства.</p>
13	<p><u>Сірий Є.В.</u> Теоретичні розвідки в концептуалізації соціальної напруженості / Є.В. Сірий // Соціально-економічні проблеми і держава. - 2017. - Випуск 1(16). - С.139-147 http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/20911/1/17sevksn.pdf У статті розглядаються пошукові моменти концептуалізації соціальної напруженості. В аналізі різних «прийнятних» теорій, що торкаються даного предмету, припускається, що найбільшу валідність представляє теорія відносної депривації Т. Гарра і Дж. Девіса. Представляють інтерес теоретичні розробки Р. Мертона, Дж. Долларда, Р. Аткинсона, А. Сена, С. Паугама, Ф. Фаррінгтона, та інші теоретичні розробки сучасних зарубіжних</p>

№	Назви статей та їх анотації
	дослідників, котрі дозволяють констатувати про формування сучасної деприваційної теорії, котра найбільш прийнятним чином пояснює механізм розвитку соціальної напруженості. Крім того, були здійсненні теоретичні розвідки у формуванні новітніх проєкцій розвитку концептуальної моделі соціальної напруженості, відповідно до яких були використанні ідеї щодо феномену недовіри (М. Доган), індивідуалізації та Я - ідентичності (Н. Еліас), стану і ефективності соціальних зв'язків в аспекті інтерактивних процесів соціальної ексклюзії (Т. Барчардт, Р. Левітас, С. Паугам, Ф.Т. Овардс та ін.).
14	<p><u>Сірий Є.В.</u> Системний аналіз соціальної напруженості в контексті побудови її концептуальної моделі та алгоритмізації дослідження / Є.В. Сірий //Проблеми соціальної роботи: філософія, психологія, соціологія [Текст]. - Чернівці : ЧНТУ, 2017. - № 1 (9). - С.70-77. http://journals.stu.cn.ua/problemy_sotsialnoyi_roboty/article/view/110947/105853</p> <p>В статті, в контексті комплексного аналізу дослідницьких проблем вивчення соціальної напруженості висвітлено основні напрямки та спроби системного аналізу об'єктпредметної системи соціальної напруженості та побудови її концептуальної моделі. Визначені інтерпретаційні, операціоналізаційні та експлікаційні дії щодо явища соціальної напруженості. Для програмування системи дослідження соціальної напруженості її оцінювання та виміру в межах моніторингових опитувальних засобів, висвітлені основні установчі питання та завдання, принципи та шляхи їх розв'язання, зокрема: операціоналізаційно-експлікаційні процедури об'єктпредметних компонентів соціальної напруженості, синтез робочого поняття соціальної напруженості, уточнення іншого категоріального апарату, класифікація та групування чинників соціальної напруженості, предметна визначеність дослідження, експлікація гносеологічних засобів дослідження, поліструктурний аналіз соціальної напруженості, робочі уточнення її іманентних сторін еності в рамках її системного аналізу.</p>
15	<p><u>Сірий Є.В.</u> Теоретичні та методологічні засади системного аналізу та побудови концептуальної моделі соціальної напруженості / Є.В. Сірий //Вісник Одеського національного університету: соціологія і політичні науки. Одеса: «Астропринт». - 2016. Том 21. Вип.3 (26) «Соціологія». С.49-60. http://heraldiss.onu.edu.ua/article/view/118852</p> <p>У даному матеріалі, у ракурсі комплексного аналізу дослідницьких проблем вивчення соціальної напруженості висвітлено основні напрямки та спроби системного аналізу об'єктпредметної системи соціальної напруженості та побудови її концептуальної моделі. Презентовано інтерпретаційні, операціоналізаційні та експлікаційні дії щодо явища соціальної напруженості. Для програмування системи дослідження соціальної напруженості її оцінювання та виміру в межах моніторингових опитувальних засобів, висвітлені основні установчі питання та завдання, принципи та шляхи їх розв'язання, зокрема: операціоналізаційно-експлікаційні процедури об'єктпредметних компонентів соціальної напруженості, синтез робочого поняття соціальної напруженості, уточнення іншого категоріального апарату, класифікація та групування чинників соціальної напруженості, предметна визначеність дослідження, експлікація гносеологічних засобів дослідження, поліструктурний аналіз соціальної напруженості, робочі уточнення її іманентних сторін еності в рамках її системного аналізу.</p>
16	<p><u>Савельєв Ю.Б.</u> Порівняння і оцінка розвитку сучасних суспільств: перспектива теоретичного синтезу/ Ю.Б. Савельєв // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Соціологія. - 2016. - Випуск 7. - С.15-22. http://www.irbis%2Ddnubiv.gov.ua/cgi%2Dbin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=VKNU_soc_2016_1_5</p> <p>В статті уточнюються наявні підходи компаративного аналізу і оцінки рівня розвитку різних суспільств із врахуванням їхніх цивілізаційних характеристик. Таке уточнення дозволяє розв'язати фундаментальну суперечність теорій розвитку сучасного суспільства і модернізації, яка зумовлена невизначеністю спільного і відмінного для різних форм модерну. На основі критичного розгляду інституціонально-універсалістського, локально-цивілізаційного і формально-компаративного підходів визначаються ключові виміри розвитку суспільств в глобальній світовій системі: стан і продуктивність економіки та</p>

№	Назви статей та їх анотації
	<p>матеріальна безпека, ефективність інститутів, ціннісні орієнтації і мотивація діяльності, людський капітал і когнітивна мобілізація, якість життя за об'єктивними і суб'єктивними критеріями, стан здоров'я і очікувана тривалість життя, соціальне включення, згуртованість і набуття повноважень. Для вдосконалення інструментів адекватного порівняння суспільств з різними цивілізаційними витоками і програмами модернізації використано підхід "збільшення спроможності" (the Capability Approach) і пов'язану з ним модель соціальної якості.</p>
17	<p><u>Sudakov V. I.</u> The labor division as the archetypal source of social integration, social conflicts and social tensions in the european public space / V.I.Sudakov // Public management : collection. — № 4 (14) - June 2018 (Special edition). pp.- 314-324. http://pub-management.file:///C:/Users/Dell/Downloads/122-Article%20Text-206-1-10-20180617%20(1).pdf</p> <p>Представлено розробку аналітичного соціологічного підходу, спрямованого на наукове дослідження розподілу праці як архетипного джерела соціальної інтеграції, соціальних конфліктів та соціальної напруженості у європейському публічному просторі.</p> <p>Аргументована значущість розуміння архетипу розподілу праці як визначального транскультурного стимулу ресурсного розвитку сучасних суспільств і важливого чинника підтримки та посилення інтегративних засад їх публічного простору. Здійснено аналіз спеціалізованих концепцій соціального та публічного простору, які були розроблені у європейській соціології для пояснення специфіки конфліктних та ризикових проявів архетипу розподілу праці в індивідуальних та колективних трудових практиках.</p> <p>Аргументовано, що в публічному мультикультурному просторі сучасних європейських суспільств стабільно відтворюються різноманітні міжкультурні конфлікти, які реально є суперечливими функціональними проявами архетипу розподілу праці між індивідуальними колективними суб'єктами суспільного життя. Підкреслено, що соціальною основою цих міжкультурних конфліктів є різні форми соціальної напруженості, які відображують конкретні обставини соціальної нерівності, насильства, соціального відторгнення, депривації, протестної поведінки в системі трудових практик, а також в різних моделях зайнятості працездатного населення. Доведена необхідність подальшого розвитку фундаментальних та прикладних наукових досліджень нових міжкультурних конфліктів та форм соціальної напруженості в індивідуальних та колективних трудових практиках, які специфічним чином відтворюються та виразно проявляються у полікультурному європейському публічному просторі. Саме такі дослідження можуть стати важливими стимулами розвитку теорії та методології соціального менеджменту.</p>
18	<p><u>Lapina V. V.</u> The archetype of consumption and its contradictions in the contemporary european space of economic and social interactions. / V. V. Lapina // Public management : collection. — № 4 (14) - June 2018 (Special edition). pp.- 159-170</p> <p>http://pub%2Dmanagement.com/index.php/about/article/view/108/93</p> <p>Здійснено аналіз теоретичних інтерпретацій суперечностей архетипу споживання в сучасному європейському просторі економічних та соціальних взаємодій. Підкреслена важливість розвитку наукових досліджень новітніх практик споживання в умовах глобалізації та європейської інтеграції. Доведено доцільність наукового розуміння споживання як фундаментального цивілізаційного транскультурного архетипу забезпечення організації та технологічного розвитку сучасних виробничих систем, ефективного ресурсного обміну між індивідуальними та колективними суб'єктами суспільного життя. Аргументовано, що розвиток основних практик споживання відбувається в глобалізованому публічному просторі окремих регіонів, наочним прикладом якого є європейський публічний простір. Доведено, що основні суперечності функціональних проявів архетипу споживання в європейському публічному просторі економічних та соціальних взаємодій обумовлені процесами реальної конкуренції різних моделей споживання, посиленого маніпулятивного впливу ЗМІ та реклами, які транслюють цінності ідеології консюмеризму і стандарти елітарного споживання, не приймаючи до уваги існуючі глибокі соціально-економічні нерівності у більшості європейських суспільств. У статті надані докази, що посилення процесів інтернаціоналізації індивідуальних та колективних практик споживання суттєво змінює наукові уявлення стосовно просторових</p>

№	Назви статей та їх анотації
	<p>умов їх соціального відтворення. В умовах інтенсивного глобального ресурсного обміну, спричиненого діяльністю ТНК та процесами глобального переміщення людей, розвиток основних практик споживання відбувається в глобалізованому публічному просторі окремих регіонів, наочним прикладом якого є європейський публічний простір.</p>
19	<p><u>Кондов К.В.</u> Соціальний контроль як технологічний засіб управлінського регулятивного впливу на соціальну напруженість у концепції «індивідуалізованого суспільства» З.Баумана / К.В. Кондов // Український соціум, 2018. – № 2 (65). – С. 9-16. http://www.ukr%Dsocialium.org.ua/Arhiv/Stati/US%2D2018/US_2_2018/9%2D18_Kondov.pdf</p> <p>Стаття присвячена важливій проблематиці соціального контролю в теоретичних межах конфліктної парадигм. Зокрема, увагу зосереджено на складності та багаторівневості його механізму. Розкрито зміст і функціональне призначення поняття “соціальний контроль” у концепції “індивідуалізованого суспільства” З. Баумана, визначено його пізнавальний потенціал. На основі переосмислення теоретичних ідей ученого визначено сутність цього поняття, як необхідного атрибуту владних відносин, за допомогою якого формуються режими ієрархічного домінування глобального капіталізму над локальним населенням окремих регіонів. За допомогою аналізу взаємодії глобальних і локальних суб’єктів виявлено теоретичне значення поняття “соціальний контроль”, як необхідної умови розв’язання проблем соціальної інтеграції та організації соціального порядку, які тісно пов’язані з формуванням стратифікаційних порядків глобалізованого суспільства, нових режимів соціальних нерівностей. Аргументовано, що такий світовий порядок, в основі якого лежить мобільність економічних капіталів, призводить до зростання соціальної напруженості та соціальної дистанції між регіонами, індивідами та глобальними структурами, що на локальному рівні формує відчуття невпевненості в індивідуальних зусиллях, невизначеності у власному майбутньому, залежності від залучення економічних інвестицій, недовіри до влади, соціально-економічних, політичних інститутів та одночасно залежності від них. Обґрунтовано також важливість впливу, що здійснює соціальний контроль на такі категорії, як “простір” і “час”. Вони набувають характеру важливого ресурсу владної взаємодії та нерівномірно розподіляються між суб’єктами глобальної політики та локальними об’єктами владного впливу. Для перших світ стає безперешкодним і безкордонним, час набуває динамічного характеру, наповнюється подіями; другі живуть в обмеженому регіональними, національними та економічними кордонами часу, який не мають змоги наповнювати та контролювати.</p>
20	<p><u>Сірий Є.В.</u> Структурована картина соціальної напруженості в Україні у відображенні фокус-групового інтерв’ю (за матеріалами конкретних досліджень)/ Є.В. Сірий// Проблеми соціальної роботи: філософія, психологія, соціологія [Текст]. – Чернігів : ЧНТУ, 2017. – № 2 (10). С.79-87. http://psw.stu.cn.ua/uk/news/item/498%Dsiriy%2De%Dv%Dstrukturovana%Dkartina%Dsotsialnoyi%Dnapruzhenosti%Dv%Dukrayini%Du%Dvidobrazhenni%Dfokus%Dgrupovogo%Dintervyu%Dza%Dmaterialami%Dkonkretnih%Ddoslidzhen/498%Dsiriy%2De%Dv%Dstrukturovana%Dkartina%Dsotsialnoyi%Dnapruzhenosti%Dv%Dukrayini%Du%Dvidobrazhenni%Dfokus%Dgrupovogo%Dintervyu%Dza%Dmaterialami%Dkonkretnih%Ddoslidzhen.html</p> <p>В аспекті дослідження соціальної напруженості постає завдання вияву нових її чинників, механізмів, і вирішення гносеологічних проблем в контексті побудови методики її дослідження. З метою вияву та аналізу проблемних, не досліджуваних сторін та «вузлів» соціальної напруженості у ракурсі наукової проблеми було використано якісні методи опитування, які спрямовані на вивчення суб’єктивних факторів, причин, мотивів та потреб, ключових вузлів її проявлення в екстраполяції їх уточнення, нюансування та інсценування. Матеріали статті відображають результати проведеної серії фокус-групових інтерв’ю за суспільно-політичною тематикою (соціальна напруженість в Україні) ГО «Агенція суспільно-політичних досліджень...» в рамках держбюджетної науково-дослідної теми «Методика моніторингу стану та відмінностей соціальної напруженості в регіонах України», НДР №16БФ017-01, ф-ту соціології КНУ ім. Тараса Шевченка.</p>
21	<p><u>Сірий Є.В.</u> Вибудова пізнавальної моделі соціальної напруженості: дискусійні аспекти/Є.В.</p>

№	Назви статей та їх анотації
	<p>Сірий //Проблеми соціальної роботи: філософія, психологія, соціологія [Текст]. – Чернігів : ЧНТУ, 2018. – № 1 (11). С.95-103. http://195.69.76.76/handle/123456789/16720</p> <p>Вивчення соціальної напруженості, як складного нелінійного явища, з причин мінливості та динамічності соціального світу, виявляє безліч її прямих та латентних, причинних та функціональних компонентів. Ці компоненти проєктують спроможність повноти її пізнання, відкриття нових сторін, характеристик, компонентів її механізмів, котрі проявляються при багатьох обставин. В статті висвітлюються основні положення стосовно структурно-функціональних компонентів соціальної напруженості, її чинники, прояви, рівні та інше, які гіпотетично складають її структурно-концептуальну модель.</p>
22	<p><u>Siryu E.V.</u> Scientific methods of regionalization of ukraine in the context of a sociological study of social tension/ E.V. Siryu //Соціально-економічні проблеми і держава“, 2018, випуск 1(18) 122-128.</p> <p>https://sepd.tntu.edu.ua/index.php/uk/archive/21/543%2Dscientific%2Dmethods%2Dof%2Dregionalization%2Dof%2Dukraine%2Din%2Dthe%2Dcontext%2Dof%2Da%2Dsociological%2Dstudy%2Dof%2Dsocial%2Dtension</p> <p>У матеріалі висвітлюється одна із широких методологічних проблем у розгортанні різносторонніх соціальних та соціологічних досліджень у різних предметностей українського суспільства в екстраполяції територіально-географічного розподілу України – критерії її регіоналізації. В статті даються основні наукові визначення та підходи щодо розрізнення регіону. У розрізі вітчизняних умов регіональної диференційованості розглянуті різні дослідницькі підходи з цієї проблематики та критерії регіоналізації. Метою роботи є обґрунтування оптимального підходу та критерію регіонування в Україні в контексті дослідження соціальної напруженості. В аналізі низки наукових підходів, як оптимальним пропонується політикоадміністративний розподіл регіонів у дослідженні соціальної напруженості.</p>

Додаток 4. Анотації українською мовою монографій, що наведені у Таблиці 5

№	Назви монографій та їх анотації
1	<p><u>Савельєв Ю. Б.</u> Багатовимірна сучасність: соціальне включення в оцінці суспільного розвитку: Монографія / Ю. Б. Савельєв.// К. : ВПЦ "Київський університет", 2017. – 447 с.</p> <p>Висвітлено сутнісні характеристики суспільства модерну, процесу модернізації й методологічні підходи до оцінки і порівняння розвитку різних країн. Проаналізовано соціокультурні виміри модернізації українського суспільства в загальноєвропейському контексті. Розроблено теоретичну модель соціального включення як виміру суспільного розвитку і соціальної якості. Монографія має на меті вдосконалити теорію модернізації, методологію та методи досліджень соціальних змін. Для фахівців, викладачів, аспірантів, студентів у галузі соціальних наук, а також усіх, хто цікавиться проблемами розвитку сучасного суспільства.</p>
2	<p><u>Судаков В.І.</u> Проблема ідентифікації онтологічних чинників соціальної напруженості в соціологічних теоріях глобалізації / В.І.Судаков // Теоретичні і практичні аспекти діяльності у сфері міжнародних відносин: вчора, сьогодні завтра: Колективна монографія за наук. ред. д-ра іст. Наук., проф. В.В. Ластовського 2017р. – С.293-300</p> <p>У монографії викладено матеріали, які стосуються історико-теоретичних питань міжнародних відносин; міжнародних відносин, зовнішньої політики і дипломатії: сучасні виклики для України; міжнародне співробітництво у сфері охорони культурної спадщини та Україна; сучасного міжнародного права: стан та перспективи розвитку; світового господарства та міжнародних економічних відносин; суспільних комунікацій та лінгвістичного забезпечення міжнародної діяльності; соціології міжнародних відносин, соціологічних досліджень в галузі міжнародних відносин. Призначена для науковців, викладачів, магістрантів, студентів, усім, хто цікавиться проблемами діяльності в сфері міжнародних відносин.</p>
3	<p><u>Сірий Є.В.</u> Проблематика соціальної напруженості в предметності сучасної вітчизняної</p>

№	Назви монографій та їх анотації
	<p>соціології /Є.В. Сірий // Соціологічний аналіз сучасних соціокультурних процесів. Колективна монографія.-К. КНУКІМ, 2017. - С.36-61</p> <p>У монографії розглядаються важливі процеси, що відбуваються в царині культурного життя, розкриваються особливості формування громадянського суспільства сучасної України: проблем, напружень, конфліктів, ідентифікаційних стратегій та передумов конструювання життя особистістю тощо, пропонуються моделі ціннісно-орієнтованого соціального світу, витлумачення його смислів з прив'язкою до національно-культурної специфікації, аналізуються риси і орієнтири глобальної культури, соціокультурні умови ідентифікації, надається огляд новітніх методів соціологічних досліджень. Призначена для науковців, викладачам соціології, магістрам, студентам, усім, хто цікавиться проблемами сучасної соціології.</p>
4	<p>Соціальна напруженість в регіональних вимірах: проблеми теорії, методології та методики соціологічного дослідження: Кол. монографія / <u>В.І. Судаков, Є.В. Сірий, В.В. Лапіна Ю.Б. Савельєв, Г.А.Черних, К.В. Кондов, М.А. Нахабіч</u>. За заг. ред. д.соц. н., проф. В.І. Судакова. - К.: Логос, 2018.- 197 с.</p> <p>У монографії представлені результати наукової розробки теоретичних, методологічних та методичних проблем соціологічного дослідження соціальної напруженості як явища та процесу суспільного життя. Здійснено обґрунтування системи емпіричних показників мультирівневої методики соціологічного моніторингу стану та відмінностей рівнів соціальної напруженості у регіонах України.</p>

Додаток 5. Анотації захищених виконавцями дослідження дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук та кандидата наук, що наведені у Таблиці 7

№	Назви дисертацій та їх анотації
1	<p><u>Савельєв Ю.Б.</u> Соціальне включення як вимір модернізації європейських суспільств. - Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового доктора соціологічних наук за спеціальністю 22.00.01 - «теорія та історія соціології». - Київський національний університет імені Тараса Шевченка, МОН України, Київ, 2018.</p> <p>Анотація: У дисертації розроблено концептуальну модель соціального включення, що має на меті пояснити фундаментальні властивості та відмінності сучасних процесів модернізації українського та інших європейських суспільств і отримати більш точну порівняльну оцінку розвитку європейських країн. На теоретичній основі підходу збільшення спроможності (Sen, 1999), моделі модернізації та поширення емансипаційних цінностей (Welzel, 2003, Inglehart, 2010), теорії громадянської сфери (Alexander, 2006) і моделі соціальної якості (van der Maesen, 2005; Abbott, 2014), дослідження виявило інваріантні характеристики суспільства модерну та процесу модернізації і продемонструвало, що 34 постсоціалістичні суспільства Східної Європи, зокрема Україна, можуть розвиватись шляхом, що є подібним до західноєвропейських країн. Емпірична база дослідження включає інтегровані дані Всесвітнього дослідження цінностей / World Values Survey (2, 3, 4 та 5-тої хвилі: WVS1989-1993, WVS1994-1999, WVS1999-2004, WVS2005-2007) і Європейського дослідження цінностей / European Values Study (2, 3 та 4-тої хвилі: EVS1989-1993, EVS1999-2001, EVS2008-2010), Індекс людського розвитку Програми розвитку ООН (1990–2014), дані Світового банку (1996–2014) і Міжнародного валютного фонду (1990–2014), Індекс конкурентоспроможності (World Economic Forum 2007–2014). Побудована концептуальна модель соціального включення спрямована на оптимізацію наявних теоретичних та методологічних підходів до порівняння різних форм модерну, оцінки розвитку суспільств у глобальній світовій системі і вивчення інституціональних та соціокультурних вимірів модернізації українського суспільства. Ця модель дозволяє обґрунтувати інклюзивний характер модернізації європейських суспільств, подолати обмеження провідних міжнародних індексів для порівняльного аналізу різних країн і краще оцінити перспективи і перешкоди розвитку України на шляху європейської інтеграції.</p>

Керівник дослідження

МП

Судаков В.І.
(ініціали, прізвище)